

Anul 65

Seria II

Nr. 802

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deves

ALBINA

REVISTA SAPTĂMÎNALĂ A ASEZĂMINTELOR CULTURALE

Joi

9 mai 1963

8 pagini —

15 bani

Griu cît vezi cu ochii! Ing. agronom Vanghelia Vasilichi de la G.A.C. Crevedia, raionul Răcari, privește încrezătoare viitoarea recoltă

PLOAIE ȘI ROD

În ajun plouase toată ziua. Plouase mărunț, îndesat, pînă ce pămîntul s-a ghițuit și n-a mai vrut să primească apa. Noaptea, ploaia s-a oprit. S-au risipit norii, cerul s-a ridicat mult deasupra pămîntului și tipăia de stele a început să lumineze palid, oglindindu-se în ochiurile de apă. Dar noaptea era fără lună. Degeaba luminau stelele, fără lună noaptea e neagră ca păcura, ochiurile de apă topesc licărul și stelele devin o nimica. N-a bătut vîntul, n-a fost nici măcar adiere. A fost liniște, liniște...

Spre dimineață s-au adunat iarăși norii, au coborît peste țărini, învăluindu-le într-o imensă neliniște de plumb fluid. S-au așezat temeinic pe creste, pe acoperișurile caselor, pe copaci. Și iar a început să plouă.

Stăteam cu toții, cînd opt, cînd nouă inși, în biroul președintelui gospodăriei colective și așteptam să contenească ploaia. Așteptarea aceasta devenise obositoare, oamenii își pierduseră voioșia, tăceau și ascultau posomorîți darabana uniformă a ploii. Chetroni, responsabilul brigăzii de tractoare, deschise fereastra și se așeză pe pervaz.

— De-acum, o să stea. Într-o oră-două, trebuie să stea!

Nu-î răspunse nimeni tractoristului, parcă nici nu vorbește, fiecare își vedea de gîndurile lui. Băiatul se aplecă în afară și se uită la cer cu ochi întredeschiși. Picăturile mici de ploaie nu mai cădeau jos, cădeau pe fața lui fără să șiroiască, rămînînd întregi și rotunde, ca boabele de năut.

— Da, o să stea — repetă el, cu ochii la cerul care nici nu mai era cer, fiindcă devenise o amestecătură de nori și de ploaie, fără contur.

— Îi ajunge de cînd toarnă — conveni și brigadierul de cîmp, un bărbat tînăr, îndesat, clătînîndu-și într-un fel de aprobare capul mare, colțuros, tăiat parcă în piatră. — După-amiază, încercați iar să intrați cu tractoarele în brazdă.

— Numai să se zvînte pămîntul.

— Dacă iese soarele și bate oleacă și vîntul, se zvîntă.

Ploaia cernea rar, ca prin sită.

Încercam un sentiment ciudat de aversiune împotriva ploii. Sentiment ciudat și firesc în același timp, fiindcă însămînțările de primăvară au devenit o bătălie uriașă pentru bogăția rodului pămîntului. Asistasem la pregătirea strategică a unei asemenea bătălii, cînd se calcula totul pe hectar, mașină și om, cu precizie științifică. Arătîndu-mi planul de desfășurare al însămînțărilor pe cele aproape 1 350 de hectare, președintele Ioniță Apostol era alarmat și socotea cu înfrigurare posibilitățile de recuperare a timpului pierdut. Fiindcă la ei este vorba de tone întregi de cereale, și tonele acestea n-ai voie să le risipești. Anul trecut, gospodăria colectivă din Tudor Vladimirescu, raionul Galați, a vindut statului, peste obligațiile contractuale, 96

Bîn carnetul
SCRIITORULUI

vagoane de porumb. În conștiința colectivistului s-a petrecut o schimbare fundamentală, înțelegerea profundă și de înaltă răspundere a faptului că recolta înseamnă producție nu numai pentru hambarul personal. De lucrul acesta m-am convins pe deplin în scurtul popas pe care l-am făcut în comuna din apropierea Siretului. Iată, de altfel, ce-mi spunea Ioniță Apostol: „Noi sintem o unitate socialistă. Dacă n-am asigurat decît hrana pentru cele 1 570 familii, cît numără gospodăria, se cheamă că am lucrat prost, foarte prost! Datoria noastră este să smulgem pămîntului recolte care să îndeșteze 5 000 de familii, ba chiar mai mult!”

De aceea, mi se pare justificat sentimentul în-

cercat de noi toți că ploaia, la vremea aceasta, este nesuferită și rea.

Am ieșit la cîmp. Tractoarele stau înșiruite, ca într-o escadrilă, cu motoarele pornite, gata să intre pe tarla. Este mijlocul amiezii, ploaia a conținut încă de la prînz și pămîntul pare zvîntat.

— Dă-i drumul! — strigă președintele la Chetroni.

Indemnul lui însă nu sună de loc a poruncă. Ioniță Apostol încearcă o emoție firească și vrea să pară indiferent. Tractoristul simte acest lucru, îmi dau seama după zîmbetul său abia mijit, dar încurajator și intim. Sintem amîndoi pe tractor. Chetroni la volanul mașinii, eu în locul inginerului agronom.

— Hai, Chetroni, dă-i drumul! — strigă iar președintele cu glas tremurat.

Tractoristul face o mișcare scurtă din brațe, o simplă zvîcnire spontană și mașina pornește. În urma noastră, semănătoarea, pe care stă grav Vasile Badiu, un țaran foarte vesel de altfel, aleargă supusă, zdrăngănînd, gata parcă să se desfacă în bucăți. Înaintăm. Cu fiecare metru cîștigat, împingem zarea spre altă zare, pe care n-o vedem încă, dar o vom vedea peste o clipă.

Chetroni micșorează viteza. Am ajuns la marginea tarlalei. Dincolo, pămîntul ne așteaptă calm ca o mare vicleană și necunoscută. Marea aceasta neagră, răscolită și împietrită, pare împăcată cu ea însăși, dar e o aparență. Chetroni strînge volanul, încordîndu-se la maximum. La picioarele noastre, brazdele răsturnate și prelungi, stau ca niște șerpi adormiți.

— Badiule, dă drumul la sămînță!

Întorcem în capătul celălalt al tarlalei, unde anul trecut, înainte de unificarea celor trei gospodării din comună, era o lizieră de salcîmi. La propunerea lui Chetroni, liziera a fost defrișată, redîndu-se agriculturii încă opt hectare. Acum terenul acesta este însămînțat. Pămîntul e gras și mînos, face parte din lotul de 5 000 și va da în total o recoltă de 40 000 kg porumb boabe...

Nava noastră înainta uniform. Împingea zarea și o depărta Supusă, glia primea sămînța și se pregătea să dea rod...

MANOLE AUNEANU

I DE LA ALBUM-PE OGOARE

La Casa raională de cultură din Buzău, regiunea Ploiești, se află trei albume și trei stegulețe. Sînt documentele ce privesc ștafeta „Pentru 5.000 kilograme porumb boabe la hectar în cultură neirigată”, care s-a desfășurat din februarie și pînă-n pragul campaniei de însămînțări.

Conținut bogat—forme variate

În linii mari, ștafeta a decurs în felul următor: timp de o săptămînă căminele culturale din centrele stabilite au organizat zilnic diferite manifestări culturale-educative de masă, pe tema „Pentru 5.000 kilograme porumb boabe la hectar în sol neirigat”. Toate acțiunile culturale din săptămîna respectivă, atît ale căminului cît și ale bibliotecii, au fost concentrate și axate pe subiectul respectiv. Ștafeta se încheia în fiecare comună printr-o serbare la care participau și reprezentanții comunei ce-o preluau. În cadrul serbării, activiștii culturali, cadre de conducere ale gospodăriei, colectivității, brigadierii vorbeau despre experiența lor în organizarea unor activități culturale și în cultivarea porumbului.

De regulă, săptămîna ștafetei a început aproape pretutindeni cu referate și lecturi ținute la punctele de convorbiri și cercuri de citit.

Iată, de pildă, în Luciu, convorbirile s-au purtat pe teme: „Cum trebuie pregătit solul pentru obținerea unor recolte mari de porumb”, „Despre perioada optimă pentru însămînțarea porumbului”. La șase cercuri de citit din această comună s-au prelucrat amănunțit recomandările Consiliului Superior al Agriculturii privind cultivarea porumbului. La Scutelnici, în cadrul unui cerc de citit, profesoara Georgeta Popescu și-a însoțit explicațiile cu un calcul privind cîștigul ce se realizează prin respectarea densității optime la semănat. Ea a combătut părerea pe care o mai au încă unii, că porumbul ar trebui semănat rar. La Căldărăști, lecturile explicative au fost ilustrate cu material intuitiv: grafice, fotografii, montaje și altele. În comuna Cilibia, interesele sînt din prima zi a ștafetei s-a simțit imediat la... bibliotecă și cooperativă. Biblioteca a împrumutat toate broșurile privind agrotehnica porumbului, iar cooperativa a vîndut broșuri în valoare de 125 lei.

În zilele următoare, s-au desfășurat la căminele culturale acțiuni complexe, variate ca formă, adecvate categoriei de oameni cărora se adresau.

Gospodăria din Brădeanu a ieșit frunțasă anul trecut în întrecerea dintre gospodăriile agricole colective din regiunea Ploiești. Și în acest an, brădenii luptă pentru titlul de cea mai bună gospodărie din regiune. Răspunzînd chemării colectivității din Vilcele, raionul Rimnicu-Sărat, ei s-au angajat, printre altele, să depășească la porumb cu 30 la sută producția planificată — 3.000 kg boabe la hectar pe întreaga suprafață de 770 hectare. Cînd au preluat ștafeta

culturală din Smeeni, activiștii culturali au organizat manifestările în așa fel, încît toți colectivității să ia cunoștință de felul în care s-au obținut unele rezultate bune și să dezbătă amplu măsurile de sporire a producției de porumb la hectar în anul în curs. Intr-una din zilele ștafetei, directorul căminului cultural, Octavian Dogaru, a expus conferința „Pentru producții mari de porumb boabe la hectar”, folosind multe exemple locale, citind brigăzile, echipele și pe colectivității care s-au distins printr-o muncă de calitate, arătînd în ce constau măsurile care vor asigura celor din Brădeanu și în acest an rezultate frumoase în cultivarea porumbului. După audierea conferinței colectivității au vizitat o expoziție. Aici, l-au avut ca ghid pe inginerul gospodăriei. Realizările anului 1962, înfățișate sugestiv prin grafice, panouri, tabele explicative și exponate de produse, au prilejuit discuții despre felul în care, în anul 1963, trebuie să se obțină rezultate și mai bune.

Două acțiuni au fost mai cu seamă apreciate la Brădeanu: șezătoarea care a purtat sugestiv titlul: „Porumbul și iar porumbul” și „Joaia tineretului” închinată aceleiași teme. La șezătoare, într-o scurtă expunere interesantă, s-a vorbit mai întii despre „biografia” porumbului, despre locul lui de baștină, despre istoricul cultivării lui în țara noastră, și apoi despre felul în care se obține porumbul dublu hibrid. După expunere, porumbul a pășit pe scenă în calitate de „orator” și de „artist amator”, expunîndu-și virtuțile, fără modestie, căci aici modestia n-avea ce căuta. O scenetă „Visul lui Ion” și un montaj au demonstrat participanților la șezătoare cum răspîndește această plantă valoroasă pe cei ce o cultivă cu harnicie și pricepere. În ce privește „Joaia tineretului”, „atracția” ei a fost concursul fulger, unde tinerii au dovedit că și-au însușit bine regulile agrotehnice de cultivare a porumbului.

Concurs în doi timpi

În toate cele 21 de comune și sate pe care le-a străbătut ștafeta culturală, s-au organizat, în încheiere, concursuri „Cine știe, cîștigă”. Cîștigătorii, cei ce au răspuns corect la o seamă de întrebări din domeniul agrotehnicii porumbului, cei care au cunoscut în amănunt planurile gospodăriei, au primit diferite premii, bilete pentru excursii, cărți, cadouri utile. Asemenea concursuri, însă, se desfășoară în doi timpi: o dată la cămin și o dată la cîmp. Partea a doua, durează, firește, mai mult, dar și cîștigătorii sînt mult mai numeroși. Acum

e perioada cînd cele scrise pe foile albumelor se transcriu pe ogoarele colective. „Pontajul” celui de-al doilea timp al concursului îl face cîmpia, oglindă vie a felului în care colectivității și-au însușit cunoștințele căpătate prin mijlocirea acțiunilor culturale.

Am pus întrebarea: Cum apreciați eficiența ștafetei „Pentru 5.000 kilograme porumb boabe la hectar în cultură neirigată”? mai multor activiștii culturali, colectivității, ingineri, președinți de gospodărie din cîteva comune pe unde a trecut ștafeta. Din răspunsurile lor reiese că această ștafetă n-a trecut fără urme. Dar, să-i lăsăm pe cei întrebați să vorbească. Are cuvîntul tovarășul Petcu Gheorghe Crăciun, președintele gospodăriei din comuna Costești:

— Eficiența, după mine, se observă în primul rînd în atitudinea oamenilor. În campaniile agricole din anii trecuți noi trebuia să mai ducem muncă de lămurire cu colectivității, să-i mobilizăm la lucru. Se obișnuia ca dimineața, șefii de echipă să treacă pe la fiecare acasă. Acum, nu mai este nevoie. În zori, toți colectivității sînt la sediu, de unde, împreună cu brigadierii și cu șefii de echipă pornesc la cîmp. La 18 aprilie am început însămînțarea porumbului. Am avut de însămînțat 1.005 hectare dintre care 350 sînt destinate porumbului 5.000. Pămîntul a fost bine îngreșat, bine pregătit. Numai îngreșăminte naturale am dat cîte 20 tone la hectar. Sămînța am avut-o în întregime pregătita: sămînță dublu hibrid 405 pentru 450 hectare, iar restul sămînță calibrată. Activitatea culturală a contribuit în mare măsură ca majoritatea colectivității să cunoască precis planul gospodăriei și să fie convinși că numai respectînd toate regulile agrotehnice putem obține o producție mare de porumb.

Despre orientarea muncii culturale-educative spre sarcinile gospodăriei, tovarășul Paul Iancu, instructorul brigăzii artistice de agitație din comuna Brădeanu, ne-a spus următoarele:

— Am căutat ca textul briqăzii noastre să oglindească fidel realitatea din comună. Programul briqăzii se intitulează „La tribună, porumbul”, dar spectatori nostri au recunoscut în porumbul de la tribună, pe cel... din Brădeanu, pentru care s-au făcut din toamnă arături de 38—40 cm, pentru rodnicia căruia muncesc fără preget frunțași ca Ion Cîndu, Ștefan Irimia, Ștefan Stroe Manea, Vasile Gavrilă, Gheorghe Cojocaru și alții. În felul acesta și briqada de agitație contribuie la popularizarea sarcinilor de producție, a frunțașilor, la sădirea respectului și încrederii față de știința agricolă, fără de care nu se pot obține producții mari.

În comuna Pogoanele am ajuns seara. La sediul gospodăriei agricole colective „Victoria socialismului” erau adunați brigadierii, împreună cu inginerul gospodăriei. Se discuta planul pentru a doua zi. De față era și brigadierul

Stan Spirache, unul dintre cîștigătorii concursului cu care s-a încheiat ștafeta din Pogoanele. Iată ce ne-a declarat tovarășul Spirache:

— Cînd am preluat ștafeta din comuna Căldărăști, am fost și eu delegat din partea căminului nostru. Pot să spun că n-a fost o simplă ceremonie unde unii predau un steag și un album, iar alții le preiau, ci un valoros schimb de experiență. Dacă activiștii culturali din Căldărăști ne-au arătat cum au organizat ei ștafeta, membrii consiliului de conducere al gospodăriei ne-au vorbit pe larg cum au obținut rezultate bune în cultivarea porumbului. Colectiva din Căldărăști este mai veche ca a noastră, de aceea noi voiam să cunoaștem cît mai bine experiența ei. Mă interesa în mod deosebit ce au făcut colectivității de aici în plus față de noi, de au obținut rezultate mai bune.

— Și am aflat — intervine în vorbă inginerul Ion Albu. Și noi ca și ei am arat adînc în toamnă și am dat îngreșăminte 20—25 tone gunoi de grajd la hectar. Ne-am dat seama însă că în primăvara trecută am omis o serie de lucrări, absolut trebuitoare, sau nu le-am executat cum trebuie. Cei din Căldărăști, însă, imediat după topirea zăpezii au grăpat, au discuit și au nivelat pămîntul. În primăvara aceasta și noi, învățînd din experiența lor, executăm toate lucrările așa cum se cuvine.

— Și cum au ajuns aceste învățăminte la cunoștința colectivității din Pogoanele?

— Tovarășul inginer ne-a ajutat foarte mult în organizarea manifestărilor culturale din cadrul ștafetei — ne informează de data aceasta directorul căminului cultural, Petru Dăscălescu. Spre exemplu, la o seară de calcul dumnealui a venit în fața colectivității cu cifre comparative: ce producții s-au obținut la porumb pe fiecare brigadă și cît s-ar fi putut obține dacă s-ar fi lucrat pămîntul așa cum l-au lucrat cei din Căldărăști sau din alte gospodării. Trebuie să vă spun că numirea mea ca director de cămin a coincis cu începutul ștafetei în comună noastră. O mai bună ucenicie pentru mine nici că s-ar fi putut. Am fost pus dintr-o dată în fața necesității de a organiza o activitate culturală bogată, zilnică, în forme variate, care să-i învețe pe colectivității cum să smulgă pămîntului mai multe roade. Organizarea ștafetei ne-a obligat să ținem o foarte strînsă legătură cu conducerea gospodăriei, obicei care, după cum vedeți, nu l-am mai părăsit de-atunci și nu-l vom părăsi.

În laborator...

Nu trebuie să ne gîndim, citind titlul, la eprubete, aparate etc. E vorba de un laborator deosebit. Într-un fel, și casa raională de cultură este un laborator unde se experimentează cele mai bune metode ale muncii culturale-educative de masă. Experiența ștafetei culturale privind cultivarea porumbului s-ar cere încheiată la raion, pentru a se trage concluziile ce se impun. Asemenea concluzii sînt utile în desfășurarea activității viitoare. S-a planificat ținerea unei consfătuiri la raion cu activiștii culturali ce au luat parte la ștafetă, dar această consfătuire a suferit o aminare. Cîteva concluzii se conturează totuși de pe acum. Dacă în unele comune s-a pus accent pe varietatea unor forme, pe caracterul atractiv al manifestărilor, în alte comune, sub denumiri diferite, s-au prezentat aceleași manifestări: șezătoarea literară nu s-a deosebit prin nimic de o obișnuită prezentare de cărți, jurnalul vorbit de conferință, sîatul agronomului de expuneri. O anumită uniformitate s-a făcut observată și în manifestările artistice din cadrul ștafetei. Programul de brigadă „La tribună, porumbul” s-a prezentat în multe locuri fără o adaptare creatoare, fără o prelucrare conformă cu problemele comunei. S-au adăugat cîteva nume de frunțași, cîteva cifre și cu asta sarcina s-a considerat încheiată. Prin asemenea procedee însă s-a diminuat și calitatea artistică și forța agitatrică a briqăzii.

Casa raională de cultură din Buzău intenționează să organizeze în lunile de vară o ștafetă, de data aceasta pe probleme de zootehnie. Acțiunea aceasta se află în curs de definitivare. Ținînd cont de învățămintele ștafetei precedente, evitînd lipsurile semnalate, acțiunea culturală proiectată va avea o eficiență sporită.

Printre brigăzile artistice de agitație din raionul Lipova, regiunea Banat, un loc de frunte ocupă cea a casei raionale de cultură. În fotografie: moment de la una din repetițiile brigăzii

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI PRODUCȚIA

Să știa și în trecut despre podgoria Drăgășanilor. Se mai știa câte ceva și despre stațiunea experimentală viticolă. Cunoscătorii acestei instituții alcătuiau însă un cerc restrâns, atât cât să încapă în el o mină de profitori ce stăpîneau plantațiile de vie și se bucurau de bunătața strugurilor și vinurilor alese. Ce știa plugaru despre activitatea stațiunii, despre scopul ei? Cine avea interesul să-i spună, să-l învețe, și de ce s-o facă?

Am asistat de curînd la munca practică a colectivităților la aceeași stațiune. Erau vreo 40 la număr, veniți pentru specializare. Sotcind după vîrstă, mulți sînt aceiași despre care în trecut nu prea îndepărtat reprezentanții burgheziei și moșierimii spuneau că nu pot fi scoși cu nici un chip din obiceiurile lor în lucrarea pămîntului că, chipurile, ar fi „refractari” față de știință. Aceiași oameni acum, dovedind o nepotolită sete de învățatură, execută lucrări de pepinieristică viticolă sub îndrumarea plină de grijă și atenție a cercetătorilor și tehnicienilor stațiunii. Sînt destui printre ei în stare să-ți explice pe loc, că „fitopatologia” înseamnă protecția plantelor, și explică fără greș că „laboratorul de biologie al stațiunii se ocupă cu selecția și ameliorarea viței de vie”. Din siguranța răspunsurilor din îndeminarea cu care așează altoii în biloane, rezultă că pepinieristii în viticultură, pregătiți în stațiune, și-au însușit un prețios bagaj de cunoștințe teoretice și practice.

Cercetătorii stațiunii experimentale viticole din Drăgășani îndeplinesc un plan de cercetări care cuprinde peste o sută de experiențe. Verificarea în condiții de producție a celor mai bune rezultate experimentale obținute în laborator se face mai ales prin punctele de sprijin înființate la gospodăriile de stat Drăgășani și Sîmburești, după care sînt date gospodăriilor colective.

În bilanțul de activitate al stațiunii s-au înscris în ultimii ani fapte de însemnătate excepțională. Cele 31 de medalii de aur și 22 de argint cucerite la concursurile de vinuri din țară și străinătate constituie fără îndoială un succes remarcabil. Nici un cercetător al stațiunii nu face însă caz de asta, sotcind capitolul încheiat o dată cu enunțarea faptului. În același bilanț se înscrie o altă, și cea mai recentă realizare. În cursul acestei primăveri viticultorii din 16 gospodării colective cu sprijinul cercetătorilor stațiunii au altoit 21 de milioane viță, adică atât cât se altoia în întreaga țară pe vremea regimurilor trecute. Cum de-a fost cu putință?

Cînd vii la stațiune aflu mai întîi de realizările gospodăriilor colective, iar colectivității la rîndul lor îți vorbesc de la început despre sprijinul pe care îl primesc din partea cercetătorilor stațiunii. Secretarului științific, inginer Gheorghe Condei, îi spun „inginerul nostru”, subliniind în felul acesta de cîtă dragoste și prețuire se bucură cercetătorul principal al stațiunii din partea colectivităților, cît de strînsă este legătura între activitatea de cercetare și producție.

Cu trei ani în urmă au plecat din stațiune spre Dobroea 40 de colectivități care timp de un an s-au specializat în pepinieristică. Pregătirea cadrelor pentru viticultură este una din preocupările principale ale stațiunii. În perioada de iarnă s-au școlarizat, în serii, 670 de colectivități din raioanele Drăgășani, Slatina și Drăgănești-Olt. Pentru înființarea de noi plantații și asigurarea unei întrețineri corespunzătoare un număr de 50 de colectivități urmează un curs de 8 luni. Se predau lecții teoretice și se face practică în plantațiile stațiunii. Aceștia li se eliberează certificată de calificare. Alți 700—800 de colectivități lucrează în serii, pe campanii, la stațiune, unde învață tehnica viticulturii. Munca de instruire însă nu se isprăvește aici. Începînd din 1957 stațiunea a organizat loturi demonstrative în sectoarele viticol și vinicol ale gospodăriilor colective. Pe aceste loturi colectivității învață în condițiile specifice locale, cum se organizează terenul, cum se plantează și ce trebuie făcut pentru ca să se obțină plantații viguroase, capabile să dea producții mari.

La concursul republican al vinurilor din februarie, colectivității din Drăgășani, Ștefănești, Zlătărei și Crețeni au primit medalii de argint. E primul concurs la care au participat. Dacă îi întrebăm pe cei din Crețeni cum au ajuns la izbîndă, încep cu lotul demonstrativ organizat cu sprijinul stațiunii experimentale. Enumeră o serie de lucrări strict necesare în organizarea terenului în terase și aplicarea, la plantare, a complexului agrotehnic. Se folosesc de termeni tehnici ca: „regim hidrotermic, îmbunătățirea radicală a agrofondului, asistența fitosanitară, potențialul productiv ridicat și de lungă durată, folosirea judicioasă a bioxidului de sulf și a bentonitei coloidale, conducerea rațională a fermentației etc.”. Sfirșesc prin a sublinia că pe lotul demonstrativ de vie pe rod au obținut cîte 7 800 kg struguri la hectar și că vinificația s-a făcut „după schema tehnologică a stațiunii”.

Sectorul viticol al gospodăriei din Crețeni cuprinde 261 hectare vie pe rod, 11 hectare plantații anul II și III în terase, la care se adaugă alte 20 hectare ce vor fi plantate în această primăvară. Școala de viță înființată în acest an va da 500 000 de altoi. Urmînd sfaturile cercetătorilor stațiunii, colectivității merg pe linia producerii strugurilor de masă din soiurile recomandate de stațiune.

În planul de perspectivă al gospodăriei colective „Zorile primăverii” din Rîmești Beica s-a prevăzut plantarea a 400 hectare cu viță de vie și pomi fructiferi. Colectivității au săpat terase în dealurile și ripile puternic erodate. După ce le-au nivelat, au trecut la dichisirea lor cu lucernă și ghizdei pentru consolidare și le-au plantat cu viță de vie. Pe alte terase se vor planta butași de agrașe, coacăze și... „să nu vă mire, ne spune Vasile Gheorghe, președintele gospodăriei, dacă peste doi-trei ani, pe fostele prăvălituri, unde se cățarau doar caprele, veți vedea la noi trandafiri pentru dulceața plantați în terase”.

Pentru asigurarea necesarului de viță a venit cu camionul gospodăriei la Voicești. Cu doi ani în urmă de aici ar fi putut cumpăra doar legume și zarzavaturi. Cum au ajuns colectivității din Voicești care nu s-au ocupat în viața lor cu vița de vie, să vindă vițe altoite pentru alte gospodării colective? O dată cu măsurile pentru extinderea plantațiilor de vie s-a prevăzut și asigurarea materialului săditor. Se impunea așadar specializarea cîtorva gospodării colective în organizarea pepinierelor viticole. Cercetătorii de la stațiunea experimentală cunoșteau terenul și posibilitățile colectivităților din Voicești. Și în anul trecut i-au făcut președintelui Gheorghe Mitrache propunerea. Grădinar de profesie și îndrăgostit de legumicultură, acesta a luat propunerea drept glumă. La stațiune însă nu se glumește. Și Gheorghe Mitrache a avut prilejul să audă cîteva expuneri științifice și considerații de ordin economic asupra avantajelor gospodăriei și chiar a întregii podgorii a Drăgășanilor. Frămîntat de îndoiele, președintele nu vedea avantajele ci numai riscurile. „...Să altoim noi viță de vie? Păi neam de neamul nostru n-a făcut așa ceva, zău. Ne băgați la necazuri tovarăși, păcatele noastre Cereți-ne orice, dar...”.

Discuțiile au luat sfîrșit cu biruința specialiștilor. Cu sprijinul lor a început pregătirea oamenilor, a terenului, s-a asigurat materialul și în primăvara anului trecut s-a altoit un milion de vițe de vie. Șapte hectare și jumătate de pepinieră au adus gospodăriei un venit de 1 250 000 lei. Acum, cînd vorbește de pepinieră Gheorghe Mitrache te duce la vițele de vie și-ți spune: „E prima recoltă. A doua cea mai însemnată, este recolta de oameni, specialiști în altoit. Priviți-i. În acest an ei au altoit peste 3 milioane de viță. Venitul va trece de 4 milioane lei. Ne-am creat, cu sprijinul stațiunii, o nouă ramură de producție. Tovarășului inginer Gheorghe Condei nu-l place să-i adresezi mulțumiri. Spune că rolul stațiunii este să ne învețe cum să muncim, să răspîndească știința. De acord. Noi, toți, le mulțumim. Dacă nu primește mulțumiri pentru învățatură și asistență tehnică atunci cel puțin pentru propunerea cu altoitul, care a dus și la consolidarea gospodăriei noastre colective”.

CL. MUNTEANU

1 La pepiniera de viță a stațiunii colectivității veniți la specializare, așează altoii în biloane.

2 Stația meteorologică de prevenire și avertizare, înzestrată cu aparatură modernă, deservește în mod diferențiat, pe zone climatice, raioanele Drăgășani, Slatina și Drăgănești-Olt. În fotografie: Mariana Dragomir face observarea la termometrele de sol.

3 În laboratorul de biochimie al stațiunii, Petre Ionescu, cercetător științific, în timpul unei lucrări de determinare a amidonului din coardele de viță.

4 Colectivității din Rîmești Beica au cumpărat de la cei din Voicești 79 000 lire de viță altoită. Iată-i pe cei doi președinți, asistați de secretarul științific al stațiunii, inginerul Gheorghe Condei, cercetînd calitatea altoilor înainte de încărcarea lor în camion.

Pace

Desen de
GH. BOJAN

9 MAI

Cinstind tradițiile de luptă patriotică pentru înfăptuirea năzuințelor sale spre libertate, independență națională și progres social, la 9 mai poporul nostru sărbătorește două mari evenimente: proclamarea, acum 86 de ani a independenței de stat a României și cea de-a 18-a aniversare a Zilei Victoriei asupra fascismului hitlerist.

În 1877, ostașii români, împreună cu armatele ruse și cu patrioții bulgari au înscris minunate pagini de vitejie în războiul drept pentru scuturarea jugului otoman și pentru dobândirea independenței noastre naționale. Nepoții dorbanților, roșiorilor și călărășilor care și-au vărsat singele la Plevna, Rahova și Smîrdan, au adus, după Insurecția armată victorioasă din august 1944 o contribuție de preț la zdrobirea crotropitorilor nazisti.

După ce forțele patriotice ale poporului român au doborât guvernul de dictatură fascistă, Armata noastră, răspunzând chemării inflăcărata a partidului comunistilor, s-a alăturat războiului antihitlerist, luptând eroic alături de Armata Sovietică eliberatoare pentru izgonirea hitleristilor de pe teritoriul țării, iar apoi dincolo de granițele ei, pînă la victoria deplină asupra fiarelui fasciste. În aceste lupte, ostașii români, bucurându-se de sprijinul întregului popor, s-au acoperit de glorie. Nu știu dacă fostul caporal pandur Gheorghe Arambașa din Divizia de voluntari „Tudor Vladimirescu-Debrețin” mai trăiește. Știu însă, că fapta sa va rămîne veșnic în istoria Armatei noastre Populare. Cînd au început luptele pentru eliberarea Transilvaniei, caporalul Arambașa, înfruntînd gloanțele inamicului, a pătruns printre primii în orașul Sf. Gheorghe și a înfipt pe clădirea primăriei tricolorul eliberator. Fiiliul drapelului i-a însușit pe ceilalți ostași să treacă la un contraatac hotărît.

După eliberarea Transilvaniei, trupele române au trecut împreună cu Armata Sovietică la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei. În acest răstimp, Armata română a străbătut prin lupte grele peste 1000 de kilometri, a trecut 14 masivi muntoși, a forțat 12 mari cursuri de apă, a eliberat 3831 de localități, din care 53 de orașe, a capturat peste 100 000 de prizonieri și a pricinuit inamicului mari pierderi în oameni. Constructorii de astăzi ai socialismului din Ungaria și Cehoslovacia își amintesc cu plăcere de faptele de arme ale ostașilor români și cinstesc memoria celor căzuți, înălțîndu-le monumente. Iată, de pildă, ce au înscris țărani din Strelna (Cehoslovacia) în istoria comunei lor: „La orele 8,30 din ziua de 2 mai, comuna Strelna a fost eliberată de robia nazistă. La această oră au intrat în comună primii ostași români, care făceau parte din grupa de cercetare a avangardei. După ei, mărșăluiau celelalte trupe românești, victorioase. Ce întîmpinare frumoasă! Nu vom uita niciodată acele clipe în care locuitorii au întîmpinat pe ostașii eliberatori: plîngeau de bucurie...”

9 mai 1945. Ziua Victoriei! Au trecut de atunci 18 ani. În acești ani, poporul nostru, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român, a străbătut un drum plin de izbinzi, de la capitalism la victoria deplină a socialismului. Muncind cu entuziasm, el desăvîrșește construcția socialismului, înfăptuind astfel sarcinile trasate de cel de al III-lea Congres al P.M.R. În același timp, alături de celelalte popoare socialiste, milităază cu ardoare ca stindardul păcii, înălțat în ziua de 9 mai 1945 să stea mereu la catarg și să filfile pașnic peste întreaga omenire.

HARALAMB ZINCA

IASII TINERI

I

Rindurile de mai jos încep cu o spovedanie. O mărturisire de dragoste și de credință, față de orașul în care mi-am petrecut o parte a tinereții. Căci Iași au rămas în sufletul meu ca o dulce nostalgie, către care cu drag mă-ntorc adesea. Și lucrul acesta s-a întîmplat cu mulți dintre noi, cei care am trăit o parte a vieții în „orașul grădina”. Nu zadarnic Mihail Sadoveanu îl socotea un „muzeu al amintirii”. Iași acelor timpuri nu erau și nu puteau fi orașul idealurilor noastre de-atunci. Imaginea lui era amestecată și hibridă și tot ce-am îndrăgit într-insul era înconjurat de amărăciunile unei tinereți zbuciumate, ca și de necazurile unui „oraș domnesc, cuprins de melancolia amintirilor prea mari, purtate de un prezent prea micșorat” (Gala Galaction).

Intr-o altă evocare „Iași, primăvara”, Mihail Sadoveanu spunea că „Iașilor i se potrivesc multe din sentințele întristate pe care le-au emis poeții în curgerea timpului”.

Intr-unul din sonete, Mihai Codreanu nota:

„Pierii legenda strălucirii sale!”

Am avut întotdeauna sentimentul că la Iași liniștea se aude. Și-n această liniște se auzea glasul lui Topirceanu:

„Două post-meridiane
Sună lung și monoton
Ornicul cu trei cadrane
De la Sfintu-Spiridon”.

Speranța într-o vreme mai bună, îl face pe scriitor să scrie:

„Și totuși va înflori iarăși acest vechi și frumos Iași al tinereții noastre”.

Imaginea aceea a Iașilor de acum treizeci, patruzeci de ani se trăgea din imagini mai vechi, ale unor stampe și icoane pe care mă voi strădui să le dezvelsc măcar în parte.

„Călimdarul pentru poporul românesc” (Iași 1845) publică o scrisoare a lui Vasile Alecsandri, care prezintă, dacă vreți, un fel de reportaj „o plimbare pitorească prin ulițele capitalei Moldovei”, cum o intitulă chiar el. Alecsandri, temîndu-se a nu intra în categoria „plicurilor de poștă”, cere învoierea de a urma după placul său, rătăcindu-se „pe unde m-a duce condeiu”.

Intrînd în miezul plimbării sale, Alecsandri spune că „din ori și din ce parte vine străinul la Iași, vie despre Dunăre sau despre Siret, i se înfățișează de departe o panoramă măreață și vrednică de a trage toată a lui luare aminte”.

Pe coastele dealurilor ce se întind pe malurile Bahluiului și în preajma altor dealuri Alecsandri menționează prezența pădurilor și a viilor romantice, totodată „el (călătorul) vede o adunătură de case mari ce par clădite unele asupra altora și de turnuri bisericesti ce răsar printre ele ca niște catarguri înalte într-un port”. „Acele palaturi fără arhitectură cunoscută” sînt „cea mai vie icoană a ambiției lăcuitorilor lor” și „acele turnuri ce se ridică în văzduh par ca niște uriași ce ar căta la ei cu multă mirare și cu multă milă”.

Tîrgul întreg se înșiră în amfiteatru deasupra „frumosului șes al Bahluiului” formînd un „tablou original și minunat”. Alecsandri vorbește de „farmecul unei politii (oraș) ce are două fețe, una orientală și alta europeană”.

Iată cum descrie Alecsandri partea orientală a Iașilor din 1845:

„Ea este înfățișată prin o mulțime de hardughii vechi, strimbe, mucedu, cu pereții afumați și crăpați, cu ferestrele mici și chioare, cu streșinile putrede și ascuțite, cu scările întunecate, cu odăile ofticoase, cu ogăzile mari și pustii, cu grădinile pline de buruieni sălbatică și cu ziduri groase împrejur”.

Și mai departe: „Nu este tîrg în lume alcătuit din mai multe contrasturi. Iașul este un teatru curios decorat cu palaturi și cu bordeie lipite împreună. Autorii lui sînt luxul și sărăcia...”

Am închis călimdarul și am încercat să caut o altă înfățișare, mai veche a tîrgului care devenise capitală a Moldovei sub domnia sîngerosului Alexandru Lăpușneanu. Și m-am oprit mai întîi la „scaunul Țării Moldovei, pe vremea mării-sale Georgeie Duca-vodă”. (Zodia Cancerului de Mihail Sadoveanu).

„Iași era și-n vremea aceea un oraș vechi și cu faimă. De o sută și mai bine de ani aflîndu-se capitală statornică a Moldovei, mahalalele i se umflaseră, ulițele din mijloc i se imbulziseră de case noi ale negustorilor și boierilor, iar curtea domnească își înnoie turnul, rindurile de sus și odăile oștîmii. Totuși, cu tot sporul lui și mai ales cu toate strălucirile-l lăcașuri dumnezeiești rămăsese o așezare a Orientului. Nu se cunoștea, în rînduiala sau mai degrabă în neorînduiala ulițelor lui, nici un plan...”

Minăstirile cele mari, Golia, Sfintu-Sava, Trisfetele precum și altele mai mici stăteau închise în zidurile lor și binecredincioșii egumeni grași își rînduiau gospodăriile pline ca stupii... Sub bolțile luminate cîntau slăvi elinești sfinți părinți, legăndu-se în strane, visînd cele cerești într-un veac de apoi și cele pămîntești în cea zi și-n acel ceas...

Acest amestec de chinovii, de curți, de căsuțe, de dugheni, gloduri, toloace și medeanuri ținea din ulița de sus, de la Sfintul Neculai cel Sărac, pînă-n Căcaina și Bahlui și pînă la cetățuia curții domnești. Acolo, în preajma curții, era temelul negustorimii, cu caravasaraua și hanurile. Iar în rîpa Bahluiului se prăvăleau bordeiele țigănimii, a breslei calicilor și lăutarilor pînă-n iazul cel mare de la Frumoasa, în luciul căruia se oglindeau, între scai voinicești, furcile spînzurătorii răilor. Peste Bahlui se vedeau poduri spre Repedeu, Hlincea și Birnova, către popasul domnesc de la Santa. Și pe țanc, deasupra Frumoasei, minăstirea cea nouă, cu ziduri albe a Cetă-

tui. Tot peste Bahlui, la asfințit, minăstirea Galata între alte ziduri. Iar către mieznoapte, viile de preajma cișmelei Păcurarului și dealul și pădurea Copoului”.

Marcus Bandinus, arhiepiscop de Marcianopol, cînd în anul 1646 o călătorie în vederea „Vizitei generale a tuturor bisericilor de rit romano-catolic din provincia Moldovei” ajungînd la Iași în următorul numește „metropola întregii provincii El spune că orașul avea cincisprezece mii de cașazeci de biserici, unsprezece minăstiri în cetate și apropiere. Și Bandinus spune că spre nord sînt „Lingă minăstirea Galata deasupra dealului, călătoreștrul nostru menționează cîmpii foarte întinse. Dincolo cîmpuri, păduri și vii. Bandinus zice că această cetate, privită de departe, apare ca și o nouă Romă”.

Am vizitat azi dimineață Trei Ierarhi.

Aici ne-am oprit și-am privit cu mirare la aceea bijuterie vasiliană. Am intrat în sala gotică, reînnoită și transformată într-un început de muzeu. Aceasta era sala festivă. În ea aveau loc ședințele divanului domnesc. Încerc să-mi închipui cum s-o desfășurat audiența lui Bandinus la Vasile Lupu Domnul, l-a invitat pe Bandinus să ia locul întîi dreapta lui. După ce i-a urât bună sosire în țară deplină izbîndă, îi ceru scrisorile pe care ar fi trebuit să le aibă prelatul de la Papa.

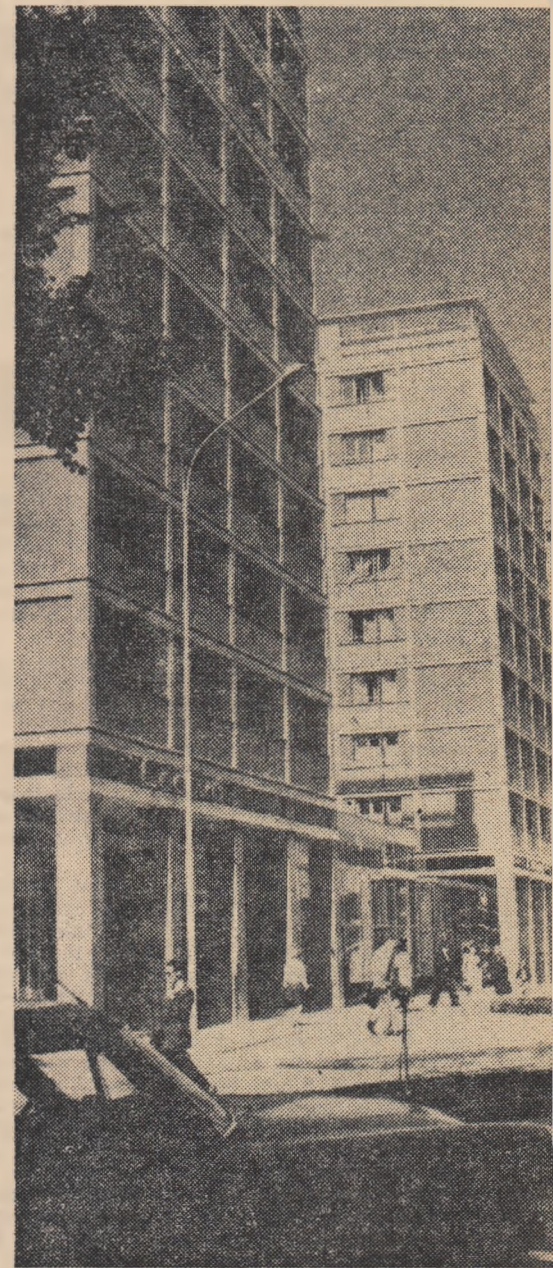
Cum acesta nu avea nici un fel de scrisori, nemînd de la Roma, Vasile Vodă începu „cu o multă prudență” a-l sfătui să aibă răbdare. Apoi i-a expună „deslușit” diferitele și nemaipomenite dăduri ale episcopilor și ale altor atîția calugări.

Pentru prezent, Vodă îi spuse că nu poate să-l ajute pînă ce nu va avea la mînă scrisorile de acreditare din partea Papei deoarece, „nu am nici o asigurare despre persoana Sfinției tale”...

Poate tot pe aici au trecut ușure în zilele de sărbătoare pașii prea frumoasei domnițe Ruxandra. Din eu n-am acuma de unde afla. Ne-am uitat la prietere în limba romînă tipărită aici la Trei Ierarhi tipografia trimisă de Petru Movilă mitropolitul Chievlui. Este Cazania mitropolitului Varlaam „Căte rominească de învățătură — dumenecele prean și la praznicile împărătești și la Sventii marșanul 1643.

Citesc pisania de pe turnul clopotniței zidite de Vasile Lupu în 1638. La mijloc se află stema țării bourul cu luna și soarele, iar la colțuri cite un lemprejurul stemei se află inscripția care arată data și torii și data zidirii turnului.

Istoria țării Moldovei, istoria metropolei sale, pline de măreție, de necazuri, de cruzimi și de capete luate este amestecată cu ospețe, la care vinul era băut din abundență. Cu prilejul vizitei lui Petru cel Mare la Iași cronicile însemnau:

Noul centru al bătrînului Iași.

I NOASTRE

ce s-au sculat de la masă au venit și boierii s-au împreunat și le-a dires împărțatul cu câte un pahar de vin. Împărăteasa și cu și cu giupinesele cite se timpiau în Iași încă și masă în casa cea mică de se cinsteau“.

descriere a Moldovei și Munteniei apărută a Breslau și aparținând lui Neugebauer se în ceea ce privește apa de băut și de folo- l e sărac de tot, așa că s-a întâmplat că în e nu s-a găsit mai repede apă ca să se spele și a adus o garafă de vin de la cea mai apro- ciumă pentru ca să se spele. La marele in- are a distrus multe case în 1844 apa era uțină încit s-au întrebuițat multe polo- vin la stinsul focului. Vinul era foarte ief- unii oameni nu erau trei decit cel mult trei aptămină. Restul erau beți, din care cauză nulți căzuți prin șanțuri sau locuri dosnice“. itat tot azi Cetățuia, palatul domnesc al lui dă, sala gotică, baia turcească și biserica a itetură încearcă să imite Trei Ierarhi. Res- s-au terminat aici în 1954. S-au făcut atunci acoperișul bisericii, s-au reparat turmurile amentele ferestrelor, etajul de sus al clo- zidurile inconjurătoare și Feredeul. În sala mai păstrează unele elemente de frescă utul este într-o ordine perfectă, pregătit ca specție...

II

„c la „pitoreasca“ plimbare a lui Alexandri. ul lui Duca Vodă, lăcaș plin de suveniruri e călugării l-au prefăcut în hambar. Etacul e plin de ciocălae de păpușoi, trist efect al eciei timpului, tristă pildă a schimbărilor lu- rașinea nouă a Cetățuiei, haina nouă pe care răcat-o este și ea o pildă, de data asta lu- a schimbărilor care au avut loc în țara e aici din virtul dealului privim Iașul ca oramă. Jos, la poale, se vede căsuța albă, ată-n muzeu, a lui Ilie Pintilie.

le de cale ferată de la Nicolina se profi- ropriere și se mindresc parcă cu moderna t construită. În dreapta spre Prut în depăr- r-o piclă se zăresc fabricile noi zvelte și re, făurite din beton și sticlă.

anii regimului nostru Iașii a cunoscut o ri- ltilaterală, începind cu punerea bazelor i industriale. S-au lărgit și s-au moderni- rinderile existente, au apărut pe harta Ia- prinderi noi cu un înalt nivel de tehnici- bricile de antibiotice și de mobilă, fabrica ție și rafinării a uleiului, fabrica de pro- te. Racordarea Iașilor la sistemul energetic

național ca și înfăptuirea unor lucrări de asigurare cu apă din Prut i-au creat condițiile unei dezvoltări economice, astfel de neconceput. Câtă distanță de la Iașii de dinainte de război la Iașii de azi! De la lumenatul tirgului cu cele 39 de finare de pe vremea lui Grigore Ghica Vodă cînd „aga orașului avea obligația de a rîndui oameni de credință ca să păzească fi- narele pe rînduială, neadormit, de cu seară pînă-n ziua“, la cele 500 finare „în care vor arde luminări de sîu, în toate nopțile anului, afară de ace- lea cînd va fi lună plină, la care va arde numai jumătate de luminare, adică se va a- prinde din două numai un fi- nar“ hotărîte de articolul 57 al Regulamentului organic, era o cale tot așa de lungă ca și de la introducerea în 1858 a lumenatului cu „gaz fotoșen“ (petrol lampant) pînă la intro- ducerea electricității în 1899. Înainte de apariția lumenatului electric se găseau în Iași 2458 finare. Un document cu data de 4 octombrie 1899 — și care se găsește la Arhivele Statului din Iași ne spune că „finara- giii“ datorită tuturor nedreptă- ților care li se făceau și mun- cii istovitoare la care erau su- puși „au voit cu toții să se pună în grevă“. Șapte bărbați și două femei au refuzat de a primi livretele și a se duce la serviciu, lăsind în curtea ma- gaziei lăzile cu petrol ce le-au primit. Considerați ca „răzvră- țitori ai bunii ordini“, au fost dați afară din serviciu, inter- venindu-se totodată la autori- tățile din oraș să nu mai fie primiți nicăieri să muncească.

Documente vechi vorbesc despre „obiceiul straniu și ex- travagant de a pava străzile cu butuci și grinzi...“ Moruzi Vodă s-a apucat de „îndrepta- tul ulișilor, unele pardosin- du-le cu lemn, altele cu mo- luzul de la curte, dînd jos tot atunci multe barace și foșoare sau cerdace ce atîrnau pînă la jumătate de drum din care unele povîrnite și surpate din vechime stăteau gatasă cadă asupra trecătorilor“.

Situația aceasta, după mai bine de o sută cincizeci de ani nu era prea mult schimbată. Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej vorbind în fața activului de partid din regiunea Iași în septembrie 1961 spunea :

„În afara citorva edificii — îndeosebi instituții administrative și culturale — și a unui număr de case mai arătoase, aparținind reprezentanților claselor avute, cea mai mare parte a fondului locativ al orașului Iași era constituită dintr-o aglomerare de căsuțe sărăcăcioase și bojdeuci insalubre, degradate“.

Cartierul nou de pe valea Bahluiului acolo unde altădată sălășluia mizeria din Podu Roș, se ridică deo- dată masiv și elegant dincolo de podul în arcadă, construit peste liniile de cale ferată de la Socola. Lingă pod Casa de cultură a Sindicatelor. Sus pe deal, pe terasa Bahluiului, Palatul Culturii, mai păstrează sub dînsul și-ntr-o margină a sa rămășițele și ele restaurate ale curții domnești. Nu departe Mitropolia, Trei Ierarhi. Mai în stînga se profilează blocurile turn din noul ansamblu arhitectural al Pieții Unirii. Am stat și am privit, alături de alți trecători, lucrările în mozaic ale pavajului din această piață. De pe soclul său Alexandru Ion Cuza privește cu mirare la Covorul uriaș cu motive de marmoră colorată care i se așterne la picioare.

Într-o inscripție pe statuia lui Cuza Vodă intitulată Aeriana horă poetul Nicolae Tațomir însemna :

„Pe caldarîmul vremii trecuse-n tropot dur
Străvechea diligență cu-n dregător de seamă
Ce-a mas pe-naltul soclu în mantie de-aramă
Privind la hora scundă a caselor din jur.“

Azi îi surprind adesea în freamătul diurn
Cu palma-i de aramă, drept streășină, la frunte
Privind prin sita deasă a schelelor mărunte
Aeriana horă a blocurilor turn“.

Pe dealul Copoului se vede noul complex studen- țesc din preajma Universității și Institutului Politeh- nic.

Fără nici o îndoială Iașii își păstrează caracterul său intelectual, de veche cetate a culturii, mai ales datorită puternicului centru universitar, care s-a dez- voltat în anii aceștia. Patrusprezece mii șapte sute de studenți frecventează astăzi cele douăzeci și opt de facultăți ale institutelor de învățămînt superior din Iași făcînd dintr-insul al doilea oraș universitar al țării.

Dar activitatea cultural-științifică a Iașilor își ma- nifestă superioritatea față de trecut și prin alte noi instituții, cum sint, de pildă, Filiala Academiei R.P.R. cu diferitele sale institute dintre care aș aminti pe cel de chimie pentru care s-a construit un admirabil local, sus pe dealul Copoului.

De pe soclul din piața Teatrului Național „Vasile Alexandri“ ne invită la spectacolele Teatrului de Operă și Balet. În cealaltă parte a teatrului statuia lui Miron Costin își îndreaptă privirea către noua și moderna sală a Filarmonicii de Stat. Bibliotecii Universi- tare și statuii lui Mihail Eminescu din fața ei li s-a adăugat de cealaltă parte a bulevardului ce duce spre Copou, o mîndră Casă a Tineretului.

Și cînd privești Iașii în plină reconstrucție, cu șan- tiererele de pe toate dealurile sale, te gîndești fără să vrei la ctitoriile sale vechi. Te gîndești la Vasile Lupu și la Duca Vodă. Construcțiile rămase de pe vremea acestor domnitori erau clădite cu lacrimile, cu singele și sudoarea poporului moldovean. Istoria nu poate să ascundă nici silniciile din ultima parte a domniei lui Vasile Lupu și nici politica de jaf și spe- culă deșănțată a lui Duca Vodă.

Nu poți în același timp să nu te gîndești că recon- strucția de acum a Iașilor este opera nu a domnitorilor, nu este operă de danie, ci ctitoria poporului or- ganizată sub conducerea partidului său.

„Potrivit indicațiilor conducerii de partid — spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej cu prilejul amintit mai sus — Comitetul de Stat al Planificării, minis- terele și instituțiile centrale interesate, în colaborare cu organele locale de partid și de stat, au lucrat timp de peste doi ani la elaborarea unei schițe care să stabilească profilul cel mai potrivit și perspectivele reconstrucției economice și social-culturale ale regiunii și orașului Iași“.

M-am plimbat prin cartierele lui noi, am vizitat fabricile lui moderne, m-au dus pașii la Golia și la căsuța lui Creangă din dealul Tîcăului, am pășit cu emoție sub teiul lui Eminescu, pe bulevardele noi ca și pe vechile ulițe ale Iașilor, prin parcurile și grădi- nile lui, pe lingă marile lui monumente cu încredin- țarea că vechiul oraș domnesc trăiește astăzi un pre- zent glorios și că legenda strălucirii sale începe să-și capete din nou ființă.

Orașul primește o înfățișare modernă, monumen- tele sale arată din ce în ce mai cuviincios și am cer- titudinea că tot ce a avut frumos și bun și tot ce i se adaugă astăzi se va păstra pentru strălucirea veacu- rilor viitoare. Se împlinește astfel nădejdea scriitoru- lui. Astăzi înflorește cu adevărat „acest vechi și fru- mos Iași al tinereții noastre“.

CONSTANTIN PRISNEA

VLAD CRIVAȚ

Anuzouliere

CÎNTEC

Zăpada parfumată din ionatan și vișin
vreau s-o sărut cu fruntea, cu umărul s-o sprijin.

Rotundă e și pură ca umărul de față
zăpada arcuită, zăpada parfumată.

Cine-a suflat azi-noapte, toți pomii din livadă
cu împletiri suave de lună și zăpadă ?

Din anotimpul tînăr, o mîină se întinse
(sau poate din luceafăr) și pomii toți mi-l nimse.

Se-norc ciripitoare din miazăzi și-mi cîntă
lingă zăpada caldă o melodie blîndă.

Ce bine-ar fi c-o față să trec sub pomii-n floare
sub rara odihna și vesela ninsoare.

Și să visăm la fructa ce-o să atîrne plină
ca o comoară dulce în vînt și în lumină.

Azi pînă și sărutul e cu mireasmă lină.

AL ANDRITOIU

CASA-LABORATOR

Aici e-notdeauna o lumină
iradiînd departe pe cîmpii,
Din casa asta de semințe plină,
De eprubete verzi și albastrii.

Visînd între obloanele lăsate
Odihnă soarbe, acum, acest lăcaș
În timp ce pe ogoare-adînc brăzdate
Înaltă fruntea lanul uriaș.

În casa asta, atîtor graminee
Noi le-am sporit puterile — plantînd
În miezul lor bogat și o scînteie
Din minunatul, fermul nostru gînd.

...Va odihni pușin iubită casă,
Laborator de noi belșuguri ce ne vin,
Dar și-n livezi și-n holda mătăsoasă
Lumina lui rodește-acum din plin !

MIHAIL COSMA

MIEII COLECTIVEI

Te-mbie primăvara cu noile-î minuni ;
În crînguri de lumină respiră ghiocelii,
zvîcnește firul terbit pe-nîinsele pășuni
și te oprești să mîngii pe fruntea albă, miel.

Te-ncearcă-o bucurie de harnic gospodar,
privind cum colectiva își crește mindra turmă
și-un fluier parcă pasul îi-l face tot mai rar
și îi pare rău cînd trîlnul s-aude stîns. În urmă.

CONSTANTIN SCRIPCĂ

ȘTIINȚĂ PENTRU TOȚI • ȘTIINȚĂ PENTRU TOȚI

Cîndva, scria pe bună dreptate cronicarul, spre știința tuturor: „Nasc și la Moldova oameni...“ De-a lungul veacurilor, înaintea și în urma cronicarului s-au născut, în adevăr, în toate ținuturile locuite de romîni, oameni a căror minte vie, mereu iscoditoare, ale căror fapte îndrăznețe au adus lumii mărturie ale istețimii, priceperii, puterii de creație a poporului. Multe din aceste fapte au fost acoperite de negura timpului și au rămas pînă azi necunoscute, dar încă și mai multe, mai vechi și mai noi — au răzbit pînă la noi și alcătuiesc adevărate comori cu care poporul român se poate mîndri că a contribuit la marele tezaur al științei, al descoperirilor, al tehnicii mondiale.

Știați că podul construit peste Dunăre, la Cernavoda, încă acum aproape 70 de ani de către inginerul român Anghel Saligny era considerat, pentru acea vreme, o adevărată minune a tehnicii, fiind cel mai lung din Europa continentală și al treilea ca mărime în lumea întreagă?

Știați că inginerul român Traian Vuia a fost primul om din lume care a zburat cu un aparat mai greu decît aerul, folosind pentru ridicarea de la sol exclusiv mijloace pe care le avea la bord?

Știați că savantul român Emil Racoviță — cercetător neînficat al Polului Sud — este omul care a pus bazele unei noi ramuri a științei? Este vorba de știința vieții în peșteri — biospeologia.

Toate aceste fapte și încă multe altele au fost adunate, descrise în cartea „Focuri vii“ care va apare curînd la Editura științifică. Autorii — Dinu Moroianu și I. M. Ștefan — fac cunoscute cititorului cele mai însemnate contribuții ale științei românești la îmbogățirea științei mondiale. Nu poți să nu simți o adevărată mîndrie patriotică citind, de pildă, despre trei mari

savanți romîni, trei medici, care, fiecare la timpul său, și-a dat contribuția la dezvoltarea științei medicale mondiale în domeniul cercetărilor cărora și-au consacrat viața. Astfel, numele românului Victor Babeș figurează alături de cel al savantului francez Cornil pe coperta celui dintîi Tratat de bacteriologie din lume, apărut în 1885. Autorii sînt doi, dar francezul Cornil a mărturisit el însuși că aportul românului Babeș la redactarea volumului este cel mai important.

Al doilea savant român care a lăsat o operă de căpătîii în domeniul cercetărilor întreprinse de el este Gh.

Marinescu. Apariția în anul 1909 a cărții sale despre celula nervoasă este considerată o dată memorabilă în istoria medicinei. Chiar în vremurile noastre (1951) un mare savant american — profesorul M. L. Beer scria: „Nu e îngăduit ca vreun cercetător de astăzi, care lucrează în neuroanatomie să nu cunoască strălucita și valoroasă lucrare (a lui Marinescu n.r.) elaborată în Europa acum o jumătate de veac“. Europa înseamnă

în acest caz România, al cărui fiu glorios a fost doctorul Gh. Marinescu.

De altfel, ne-a rămas, între altele, o prețioasă mărturie a felului în care acest savant era prețuit în lumea științei mondiale: Un tînăr român, plecat odată la specializare la Paris voia să lucreze la celebra clinică Salpêtrière, unde lucrase și Marinescu. Pentru a obține bunăvoința celor de acolo, el spuse printre altele:

— Viu din România, țara lui Georgehe Marinescu.

— Marinescu — i-au răspuns atunci savanții francezi — nu este numai al Romîniei, el este al lumii întregi!

Al treilea mare savant român care publică pentru întîia oară în lume o operă încheagată, de sinteză, deschizătoare de drumuri într-un domeniu al științei este acad. prof. C. I. Parhon. În 1909, numele lui apare pe frontispiciul celei dintîi cărți de endocrinologie din lume.

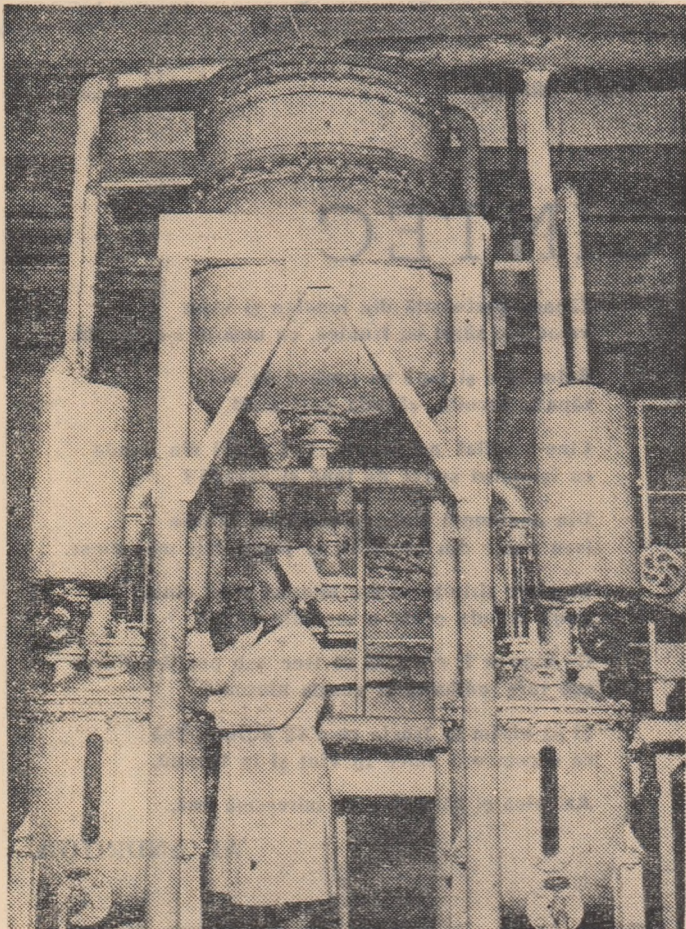
Nici azi nici un cercetător al bolilor endocrine (al glandelor cu secreție internă) nu se poate lipsi de studiul acestei cărți.

Da, și țara noastră a dat lumii mulți savanți de valoare. Dar ei, marii savanți, descoperitori, cercetători romîni din care aici am reușit să menționăm doar cîțiva, au avut de înfruntat vitregia vremurilor, a vechilor regimuri care le-au pus în cale tot felul de piedici mergînd de la refuzul de a acorda vreun ajutor lui Aurel Vlaicu pentru construirea avionului său, pînă la pensionarea lui Victor Babeș cînd acesta mai era încă în plină efervescență creatoare. Abia regimul democrat-popular a redat omului de știință, cercetătorului, adevăratul său loc în societate.

R. ȚIULESCU

CONTRIBUȚII ROMÎNEȘTI LA TEZAUURUL ȘTIINȚEI MONDIALE

Marinescu. Apariția în anul 1909 a cărții sale despre celula nervoasă este considerată o dată memorabilă în istoria medicinei. Chiar în vremurile noastre (1951) un mare savant american — profesorul M. L. Beer scria: „Nu e îngăduit ca vreun cercetător de astăzi, care lucrează în neuroanatomie să nu cunoască strălucita și valoroasă lucrare (a lui Marinescu n.r.) elaborată în Europa acum o jumătate de veac“. Europa înseamnă

Una din secțiile fabricii de medicamente „Biofarm“ din București. În fotografie: muncitoarea Elena Petrescu reglează distilatorul pentru insulina.

DIN VIAȚĂ... LA VIAȚĂ

În industria de medicamente a Capitalei a apărut un nume nou: Biofarm. Este noua denumire a întreprinderii Industria Chimico-Farmaceutică nr. 2.

Însăși denumirea ne arată că aici este vorba de medicamente care își au izvorul în viață. Glandele și subprodusele animale din care se fabrică medicamentele numite opoterapice, au proprietăți specifice ficatului, tiroidei, singelui, din care au fost produse. Ele redau corpului omenesc ceea ce organele lui bolnave nu-i mai pot da în suficientă măsură.

Glandele endocrine, de pildă, secretă hormoni care trecînd în sînge, reglează buna funcționare a organismului. Lipsa hormonilor duce la stări de dezechilibru în organism, cauzează boli grave. Pe scurt: medicamentele opoterapice transmit bolnavului elemente de forță și vitalitate. îi redau sănătatea.

Este interesant drumul subproduselor animale, care se transformă în medicamente. Mai întîi organele, glandele, colectate în abatoare de la animale sănătoase, sînt sortate, conservate prin frig și apoi expediate întreprinderii „Biofarm“ unde s-au construit pavilioane noi, înzestrate cu instalații moderne pentru producerea acestor medicamente. Instalațiile de preparare a soluțiilor injectabile de neohepar, insulină, heparină etc. sînt din cele mai moderne.

Supuse mai multor operații: macerare, extracție, purificare, în secțiile de condiționare,

zeci de medicamente sînt înfiolate sau iau forma drajeurilor.

Anul trecut s-au produs aproape 60 de sortimente de medicamente. Iată cîteva din cele mai cunoscute pentru efectul lor terapeutic: vitamina B-12, Hepavit 12, Neoheparul — extract de ficat concentrat, utilizat în tratamentul anemiilor; hormonul hipofizar A.C.T.H., indicat în tratamentul afecțiunilor reumatice și altele.

Au fost introduse în fabricație noi medicamente: Heparina, folosită în tratamentul trombozelor venoase și al infarctului miocardic, Globinzinc-insulina, întrebuițată cu efect prelungit în diabet; drajeurile de Trizim — medicament extras din pancreas pentru tratamentul insuficiențelor în fermenți digestive de proveniență pancreatică.

Mereu alte și alte noutăți farmaceutice sînt realizate în laboratoarele întreprinderii. Cercetătorii studiază obținerea de noi medicamente din subproduse animale. Unul, experimentat de curînd, este Tripsina farmaceutică — ferment extras din pancreas.

Intr-o altă secție amenajată de curînd se prepară din sînge de bovine, produsul denumit „Trombina“, o pulbere fină care aplicată pe rană oprește sîngele. „Trombina“ este un hemostatic eficace. Un colectiv de medici a experimentat-o cu rezultate bune la operațiile de amigdale.

În urma cercetărilor au fost trecute în fabricație noi produse printre care: hemamina, gamaglobulina și noi sortimente de vitamina B-12.

■ Milionimi de gram prețioase ■ Ritmul vieții poate fi schimbat de hormoni ■ Aplicarea hormonilor în agricultură și zootehnie.

HORMONII, PLANTELE ȘI ANIMALELE

După cum se știe, hormonii sînt substanțe chimice secretate de organe speciale, numite glande endocrine sau glande cu secreție internă. Glande endocrine sînt, între altele, hipofiza, tiroida, glandele suprarenale, pancreasul etc.

Hormonii își exercită influența asupra organismului în doze infinit de mici, care uneori nici nu depășesc milionimi de gram secretați de glande. Ei participă la numeroase reacții chimice care au loc în sînge și țesuturi, stimulînd sau frînînd activitatea diferitelor organe.

Hormonii se aseamănă intrucîtva cu vitaminele, substanțe la fel de importante pentru organism, active de asemenea în doze infinit de mici, dar introduse în corp din afară, o dată cu alimentele.

Studiul hormonilor constituie un vast capitol al endocrinolo-

giei, disciplină care numără printre fondatori pe savantul român C. I. Parhon, autorul primului tratat de endocrinologie din lume.

Tot acad. C. I. Parhon a studiat pentru prima oară influența hormonilor asupra plantelor și animalelor. Încă din 1913, C. I. Parhon a arătat că hormonii glandei tiroide (extrași de la animale) stimulează germinarea și creșterea semințelor de orz.

Alți oameni de știință au descoperit apoi efecte stimulative ale celor mai diferiți hormoni. Iată un exemplu: varza, după cum se știe, este o plantă bienală (înflorește și produce semințe în al doilea an de viață). Sub influența foliculinei, unul din principalii hormoni sexuali feminini, ea își schimbă „ritmul“ de viață — înflorirea se produce chiar în primul an, dînd astfel dovada unei „pubertăți precoce“.

Extrasul de tiroidă în doze convenabile duce la creșterea cantității de vitamină C, zahăr și albumină la roșii, mazăre și cartofi etc. O soluție „combinată“ de foliculină, tiroxină, testosteron, hormoni ai gînelor suprarenale, epifiză și mamară stimulează procesul de înrădăcinare a butașilor viți de vie.

Efectele de mai sus ale hormonilor în dirijarea creșterii plantelor sînt studiate în prezent în multe țări de cercetătorii și savanții care se ocupă cu fitoendocrinologia.

La animale, efectul „tratării“ lor cu hormoni este și mai interesant. Iată mai întîi un fapt cîștădit. Crescătorii de păsări știu că o dată cu venirea primăverii, găinile ouă mai mult. Care este cauza? Cercetările au arătat că aceasta se datorează duratei mai mari a zilei, a luminii. S-a constatat apoi că menținerea păsărilor în lumină artificială stimulează ouatul în orice anotimp. Prin ce mecanism stimulează lumina producția de ouă? Experimentele au arătat că lumina excită celulele nervoase ale retinei ochiului, care se transmite la centrul nervos de la baza creierului și de aici la glanda hipofiză. „Activată“ pe această cale, hipofiza secretă din abundență un hormon special (gonadotrop) care favorizează dezvoltarea

ovarului găinilor și deci producerea de ouă.

Dacă aceste fenomene se produc normal, nu pot fi ele provocate și în mod artificial? Experimentele au arătat că acest lucru este posibil.

Asupra cocoșilor, hormonii au efect de „neutralizare“ a sexului și prin urmare ei se fecundă. Lucrările făcute la noi în țară demonstrează că tratarea cocoșilor cu injecții de sintofolin (hormon feminin sintetic produs de industria noastră de medicamente), duce la castrarea acestora. Ca urmare, claponii cunosc o creștere și o îngrășare intensă, sporindu-și greutatea cu 22 la sută. Acad. Șt. Milcu, prin „sterilizarea“ cu hormoni (stilben) a cocoșilor și rătăoilor a obținut un spor de greutate de 11,35 la sută față de păsările netratate.

La Institutul de endocrinologie din București s-au preparat și alte substanțe hormonale aplicabile în zootehnie. O substanță de acest fel este trofogenul care produce o creștere a ouatului la găini de peste 50 la sută. Prin „hormonizarea“ puilor, păsările pot fi valorificate cu 1-2 luni mai devreme.

La oi, administrarea de trofogeni a dus la sporirea calității de lînă și la îmbunătățirea calității acesteia.

Efecte foarte bune se obțin prin tratarea cu hormoni a porcilor. Astfel, într-una din experiențele făcute lanoi în țară, tratarea porcilor cu hormoni iodati a determinat realizarea unui spor de greutate de 15,7 la sută. Prin tratarea vacilor cu hormoni se poate înlătura sterilitatea, sau se poate provoca apariția căldurilor.

Rolul diferiților hormoni în dirijarea proceselor vitale la plante și animale este în prezent studiat în numeroase țări. Cercetările au trecut de acum din faza experimentală și multo achiziții au intrat în practică. Extinderea lor devine astfel un factor de seamă în realizarea unor productivități crescute a plantelor și animalelor.

Dr. E. ROȘIANU

Așezându-se pe caldarim în fața clădirii în care se află ministerul de război, numeroși cetățeni londonezi protestează împotriva hotărârii guvernului de a continua cursa înarmărilor.

Alegerile care au avut loc în ultima vreme în Italia și Japonia au scos în evidență procesul continuu de discreditare a partidelor de guvernământ și creșterea influenței forțelor progresiste, în special a partidelor comuniste.

În Italia s-au desfășurat, după cum se știe, alegeri parlamentare. În timp ce partidele de centru și de dreapta au obținut cu 5,5 la sută mai puține voturi decât în 1958, partidele de stânga au obținut împreună peste 12 000 000 voturi. Partidul comunist a înregistrat cel mai mare succes, obținând 1 295 625 voturi în plus față de alegerile din 1958. În felul acesta, partidul comunist și-a sporit numărul de deputați de la 141 în 1958, la 166.

Alegerile pentru organele autoguvernării locale din Japonia au demonstrat, de asemenea, o deplasare spre stânga. Astfel, în organele autoguvernării locale au fost aleși 722 deputați comuniști și 1 874 socialiști. În prezent partidul comunist este reprezentat în 318 din cele 555 consilii municipale ale orașelor și așezărilor.

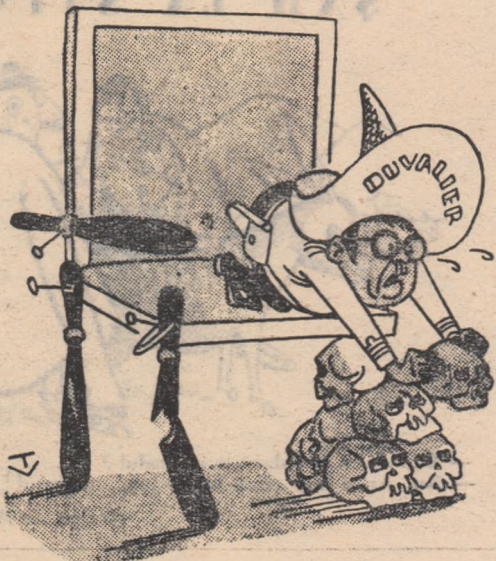
După marea grevă a minerilor francezi atenția opiniei publice mondiale este reținută de greva celor 320 000 de metalurgiști din landul Baden-Württemberg, Republica Federală Germană. Greviștii cer sporirea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de lucru. Greva metalurgiștilor vest-germani reprezintă o ripostă dată tendinței monopolurilor de a face față concurenței cu monopolurile din țările partenere ale Pieței comune prin intensificarea exploatării clasei muncitoare.

Greviștii au obținut un prim succes prin încheierea unui acord care prevede o sporire a salariilor cu 5 la sută începând cu 1 aprilie 1963, iar de la 1 aprilie 1964 cu încă 2 la sută.

George Macovescu, șeful delegației R. P. Române în Comitetul celor 18 state pentru dezarmare a vorbit în ședința de vineri, 3 mai, despre importanța încheierii unui pact de neagresiune între țările membre ale N.A.T.O. și țările participante la Tratatul de la Varșovia. Combătând afirmațiile reprezentanților occidentali potrivit cărora un asemenea pact ar interesa numai securitatea Europei, reprezentantul țării noastre a demonstrat oportunitatea încheierii unui pact de neagresiune. „Din aceste două organizații — a arătat reprezentantul R. P. Române — fac parte state care prin situația lor geografică, prin întinderea teritoriului lor, prin potențialul lor militar, prin faptul că cuprind toate puterile nucleare, prin resursele lor economice, prin ponderea lor în relațiile internaționale, influențează într-o foarte însemnată măsură situația internațională din lumea întreagă”.

Pe plantațiile de banane din Costa Rica ale societății nord-americane „United Fruit Company” au avut loc în ultima vreme numeroase demonstrații și mitinguri împotriva exploatării crunte la care sînt supuși muncitorii agricoli. Trustul „United Fruit Company”, ale cărui tentacule se întind în întreaga Americă Latină, are în posesiunea sa în Costa Rica nu mai puțin de 100 000 ha.

Referindu-se la valul de represiuni declanșat de poliția dictatorială haitiană, agenția U.P.I. scrie că peste 100 de persoane au fost ucise în ultimele zile. (Ziarele).

— În urma măsurilor luate, tot mai mulți haitieni „susțin” regimul meu !...

(Desen de V. TIMOC)

ÎNTR-UN SAT TAILANDEZ

Intr-o zi frumoasă de ianuarie, cînd soarele tropical ardea cu mai puțină putere, am părăsit Bangkokul, îmbibat de miros de benzină și de usturoi prăjit, îndreptîndu-ne către sud-estul țării, în provincia Chachensao, vestită prin orezul său de calitate superioară.

Am părăsit curînd șoseaua de asfalt, urmîndu-ne călătoria pe un drum de țară plin de colb. De-o parte și de alta a drumului se întindea șesul brăzdat de liniile drepte ale canalelor, care-l împărțeau în pătrate egale cu lanuri de orez. Cînd lingă drum, cînd mai departe, în umbra palmierilor și a bananierilor, răsăreau colibe sărăcicioase pe piloni, acoperite cu stuf.

Orezul fusese în cea mai mare parte strîns de pe ogoare. Numai pe-alocuri se mai vedeau țărani și țărănci, în straie de culoare închisă și cu pălării mari de paie în cap, care stăteau încovoiați, mînuind de zor secerile. Campania de recoltare a orezului se apropie de sfîrșit. Ea i-a adus, de bună seamă, țaranului mai multe griji decît bucurii, lucru de care am avut prilejul să ne convingem. Am intrat într-o colibă de bambus și stuf, unde se adună de obicei țărani din partea locului să mai stea de vorbă și să-și spună noutățile.

La început, convorbirea cu țărani s-a încheiat anevoie. „Ce să-i vorbim noi unui „farang”

Note politice

Moartea în cocioabe

Familia turcului sărac Halil Tecbaș a rămas fără casă, sub cerul liber. Așa s-a putut întîmpla ca într-o zi, în mijlocul unor scîndurele și zdrențe, trecătorii să vadă cadavrul copilului său.

Cu șase luni mai înainte Halil Tecbaș, cheltuindu-și ultimii bani, a construit o cocioabă din scînduri vechi și pietre, pe care, în Turcia, o numesc „ghegecondu” — adică locuință pentru o singură noapte. Asta era locuința pe care și-o putea îngădui el, cizmar-cîrpati, căruia nu-i da mina să ia cu chirie o odaie.

„Spre seară — povestește printre lacrimi nevasta lui Tecbaș — de cocioabă s-a apropiat un camion cu jandarmi. Comandantul lor a poruncit să dărîme cocioaba. Bărbatul meu nu se afla acasă. Jandarmii au pus mina pe lucruri și le-au azvîrlit în stradă. La un moment dat, am văzut cum l-au aruncat pe fiul meu, în vîrstă de șase luni, cu saltea cu tot, în noroi. Ei mi-au omorît copilul !”...

Criza de locuințe din Turcia s-a agravat. Construcția de locuințe minimă, exodul de oameni de la sate în orașe fac situația și mai grea. Continua scumpire a chiriiilor nu permite oamenilor de rînd să trăiască în condiții omeneste. În ultimii douăzeci de ani, după datele oficiale, chiriiile au fost sporite de 15 ori. Chiria unei camere costă astăzi peste 1 000 de lire, ceea ce echivalează cu salariul pe trei luni al unui muncitor. De aceea oamenii, și nu puțini dintre ei, recurg la a-și construi cocioabe, „locuințe pentru o noapte” în care să se poată adăposti toată vremea. La Istanbul, Ankara și Izmir, cele trei mari orașe ale Turciei, au fost construite cartiere întregi cu astfel de „locuințe”. Aproape 240 de mii de cocioabe, unde cei mai mulți dintre locuitorii ei dorm de-a dreptul pe pămînt. În acest fel trăiesc aproape 2 000 000 de cetățeni. „Dacă nu se vor lua măsuri — scrie economistul Enver Engur — în anul 1970 numărul „locuințelor pentru o noapte” va crește cu 700 000”.

„D-ale Bonnului”

În R.F.G. există în prezent peste 560 de organizații militariste care urmăresc scopuri revanșarde. Aceste date sînt citate în anuarul „Soldaten Jahrbuch” (Anuarul soldătesc) pe anul 1963, editat în Germania occidentală. Este vorba de organizații revanșarde cum sînt „Casca de oțel”, „Uniunea soldaților combatanți”, „Liga navală Germană”, „Uniunea foștilor militari ai corpului african german” etc.

Citind aceste relatări te întreb: cine minte? Anuarul „Soldaten Jahrbuch” sau Willy Brandt, primarul Berlinului occidental, care afirma că „în R.F.G. nu există o reînviere a nazismului”?

Spre clarificare, vom cita un recent discurs al aceluiași Willy Brandt, în care, cunoscutul port-drapel al revanșismului spunea pe șleau: „Politica ne cere să navigăm, cînd e nevoie, și în ape turburi. Interesele noastre impun să dăm cezarului dreptul său. Este vorba de faptul că nu trebuie să judecăm orbește trecutul. Memoria celui de-al treilea Reich are o extrem de bogată istorie valabilă, pe care trebuie s-o cinstim”. Iată-l deci pe Willy Brandt împacînd și capra și varza... O dată se bate cu pumnii în piept jurîndu-se că nazismul nu mai are căutare în R.F.G., iar altă dată, susține cu tot patosul oratoric, necesitatea slăvirii memoriei hitlerismului. Care e adevărata față a lui Willy Brandt și a celor de o seamă cu el? Chipul lor real este acela al măsluitorilor de adevăr, al revanșistilor legați cu trup și suflet de reacțiune, de ideile naziste care astăzi au o mare circulație în R.F.G. Viesparul organizațiilor militariste din Berlinul occidental și din întreaga Republică Federală Germană este o măturie edificatoare.

PRIN TARILE LUMII

(străin — n.r.) de mizeria noastră? — spuse un țaran trecut de ani, cu părul cărunt și fața zbîrcită, tăbăcită de vînt și de soare. Dar gheața se sparse curînd, poate sub efectul celor cîteva pahare de „Green spot”, un suc de fructe.

Cei mai mulți țărani din plasa Hiamak, unde ne aflam, au cîte doi-trei rai (un rai = 0,16 ha — n. r.) de pămînt, iar restul de 20—25 rai îi arendează de la moșierita Sali, care posedă numai în provincia Chachensao 5 000 rai de pămînt. Pentru arenda „buna doamnă” Sali nu ia decît 25 la sută din recoltă. În afară de asta, dumneaei mai ia o parte din recoltă pentru folosirea mașinii ei de decorticat orez, și mai ia o parte însemnată pentru plata datoriilor, așa că țaranilor nu le mai rămîne decît o cincime din toată recolta, dacă nu și mai puțin.

Orezul rămas îi ajunge unei familii de țărani cinci-șase luni, apoi omul se duce din nou cu plecăciuni la doamna Sali, care, în „bunătatea” ei, îl împrumută cu orez, ori cu bani, luînd o dobîndă de „numai” 10—20 la sută vreme de cinci-șase luni, adică pînă la recolta următoare.

Și asta se petrece într-una din cele mai bogate provincii ale Tailandei, unde se obțin recolte mari și orezul are pe piață un preț destul de ridicat!

Stăm îndelung de vorbă cu țaranul Rod Siriwohan, considerat în districtul lui un mijlocăș înstărit, pentru că are trei bivoli, șase porci, cinci rai de pămînt și o plapumă în casă, socotită în Tailanda un semn de belșug.

Omul ne spune că anul acesta a obținut o recoltă destul de bună și că a vîndut orezul la un preț ridicat. Dar după ce a plătit arenda și datoriile de anul trecut, nu i-a mai rămas mare lucru pentru familia lui, alcătuită din cinci persoane, așa că stă și se frămîntă unde să găsească niscaiva bani să cumpere legume și „kappi” (pește ieftin — n. r.), nutreț pentru porci și bivoli, și să acopere cheltuielile cu școala copiilor.

— O să trebuiască să mîncăm orez nedecorticat — ne spune el — și, de bună seamă, să ne înglodăm iar în datorii...

— De ce nu plantezi orez de două ori pe an? — îl întrebăm.

— Mai întii și-ntii, pentru că pămîntul, neavînd îngrășăminte, trebuie să se odihnească. Dar mai ales nu avem apă, nu avem cu ce să aducem apa — ne răspunde interlocutorul nostru, „mijlocășul înstărit” Rod Siriwohan, la care singurul semn de „belșug” e o plapumă veche și peti-cită.

F. KISELEV

(Din revista sovietică „Asia și Africa azi”).

cu zîmbetul pe buze

DE PE TUȘĂ ADUNATE • DE PE TUȘĂ ADUNATE • DE PE TUȘĂ ADUNATE • DE PE TUȘĂ ADUNATE

INSTANTANEU

A dispera : cuvîntul ăsta, ei bine, abia acum l-am înțeles cu adevărat. Aici, în excursie. Totul în jur e sublim : muntele, pădurea, cerul. Numai eu sînt mohorit. Știi ce înseamnă a dispera? Inseamnă (uitați-vă și-n dicționar) a-ți pierde nădejdea ; înseamnă uneori (uitați-vă și la mine!)... furie nepuțincoasă. Acum uitați-vă și la peisajul din fața mea... La poienița ca o mămăliguță de soare răsturnată pe fundul verde, gras, al văii... uitați-vă și la mioarele care troienesc poiana... la ciobănașul care cîntă din fluier și la pălărioara lui moțescă... Uitați-vă și dați-mi dreptate : mi s-a defectat aparatul fotografic — de-aia sînt disperat... Și tocmai acum s-a brodit! Tocmai la grupajul ăsta : ciobănaș — poieniță — mămăliguță — soare — la un loc. Să nu turbezi? (Are și cine ciobanul...) Și pînă l-am aranjat... Priviți! Priviți cită armonie de planuri... cite efecte!... Și așa, dintr-o dată, poftim! apăș pe declanșator — nimic. Învrtesc tamburul — nimic. Se învrtește în gol...

Acum i-am scos și superangularul. Ia uitați-vă ce mai superangular! Uitați-vă și la aparat : „Zorki-S”. E strașnic, a mers totdeauna ca ceasul. Fotografiez și pe ploaie cu el. Potrivești distanța, fixezi obturatorul la „11” și... Na, ce-am făcut? Acum nu mai intră nici superangularul la 100... Asta-mi mai lipsea! Stai, să-l luăm mai cu binișorul. Să încercăm... Ei, dar uite că se grăbește ciobanul. Să nu plece că-mi strică tot grupajul. Poiană fără cioban?...

— Tovarășe, hei!... Nu mișca! Rămii cum te-am aranjat! Te-am rugat să stai nemișcat! Imi strici instantaneul, s-aude? (Știe el ce-i aia instantaneu?) Lasă că și așa nu prea sînt mulțumit de dumnealui. De ce credeți că l-am plasat în planul II? Să nu i se vadă impermeabilul de ploaie. Și cizmele tip „agronom”.

Poftim, v-am spus eu? V-am spus că nu-i om de înțeles?... Uite-l că vine încoace... Și-a luat tot calabralicul : oile, straița, dulăul — tot grupajul. Am o idee! Ia, i se vadă cizmele tip „agronom”?... Nu se vad. Impermeabilul?... Nici impermeabilul. Atunci e-n regulă. Ii fac un „panoramic” din mers... Scot niște efecte... Numai să montez superangularul. Acum îl montez. Ah, dacă aș avea o șurubelniță!... Am găsit. Am un briceag în rucsac.

Rucsacul e la cîteva zeci de pași — într-un pom. Pînă-l găsec, pînă nu știu ce, trece timp. Cînd mă întorc, panoramicul meu e pe cale de dispariție. Oile s-au împrăștiat, ciobanul... ciobanul s-a oprit lîngă aparatul de fotografiat.

Grăbesc pasul. Știu, o să-mi spună că e tîrziu. Se grăbește să ajungă devreme la saivan... Oile trebuie adăpate, mulse... Mult îi pasă lui de instantaneele mele... El cu turma... cu sporirea producției de lapte, cu tunsul oilor, cu...

Ei, dar asta ce-o mai fi? Încremenesc în mijlocul oilor.

— Tovarășe! strig. — Nu umbra acolo! Lasă aparatul, hei!

Nemaipomenit! Nici n-am văzut cînd a pus mina pe el.

— Pune-l la loc, n-auzi?

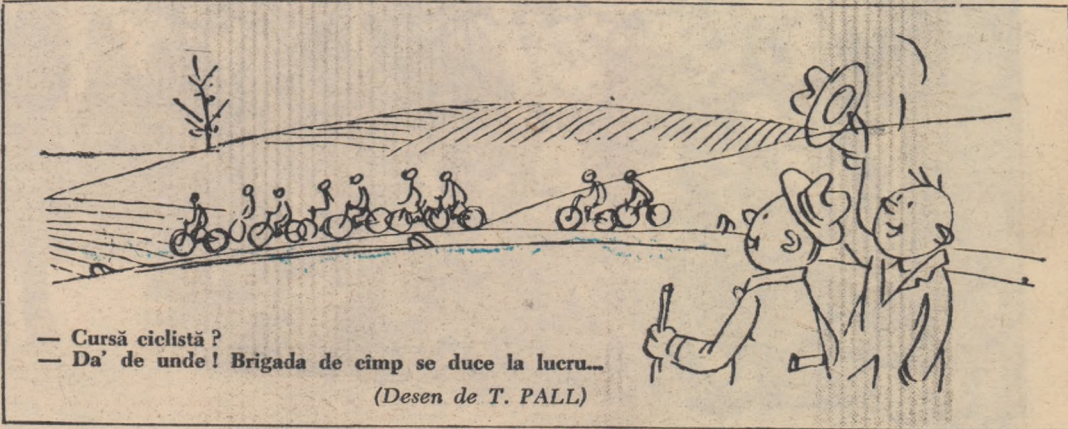
A înnebunit ciobanul, să știți. Trage, smucește de butoane...

Inchid ochii. Nu mai pot suporta scena. Bietul meu „Zorki-S”!

— Al meu îi „Zorki-3”, da' avem și din astea ca al 'mneatale la cămin, la cercul de „foto”... Poftim, vezi-l, și l-am reparat bine?

Încă n-am deschis ochii. Nu îndrăznesc. Uitați-vă dumneavoastră întii. L-a reparat? Da?... I-a pus și superangularul?... Uitați-vă bine... Acum uitați-vă și la mine. Merit un instantaneu — nu?

SILVIU GEORGESCU

— Cursă ciclistă?
— Da' de unde! Brigada de cîmp se duce la lucru...
(Desen de T. PALL)

Cum, cine? Chiar a putut să se lase de fumat? Cunosco o mulțime care se lasă de cumpărat țigări, dar de fumat mai rar!

Ba uite că Ivan Gheorghe s-a lăsat cu adevărat. Ce, nu-l știți pe Ivan Gheorghe? Nu se poate! E portarul echipei de fotbal din comuna Pirlita, raionul Lekhtu. Se credea vedeta comunei. Păi vă dați seama dumneavoastră ce înseamnă să fii portarul echipei de fotbal? Ehe, cine mai e ca tine? Nimeni. Zecă jucători de cîmp și un singur portar! Să zică cineva că nu-i așa.

Cum s-a lăsat de fumat? Uite cum. Fîind el mare vedetă, ce ideie i-a venit în timpul unui meci? „Ia să-mi aprind eu o țigară, dar așa în subestimarea adversarului”.

Zis și făcut. S-a rezemat de bară și și-a aprins țigara. Sigur că da, ați auzit bine: era în timpul meciului. Meci în toată regula, cu arbitru și galerie. Parcă mult îi păsa lui Ivan Gheorghe, vedeta-vedetelor!

Numai că de la o vreme, observîndu-l, spectatorii au început să-i strige:

— Lasă, mă, țigara, c-o să te frigă!...

Și pînă să mai tragă un fum în piept, i-a tăiat adversar un gol de să rupă plasa.

Ei și! Te pui cu Gheorghe al nostru? Nici nu s-a stichisit. Dar tot ieșindu-i fumul pe nas, i-a mai intrat un gol printre picioare. Și încă unul! Așa că de eforturile coechi pierilor lui, s-a ales... scrumul.

Care va să zică, spectatorii dintre care se afla și președintele U.C.F.S. din raionu Lehliu, Dragomir Rădulescu — au avut dreptate: țigara l-a fript bine pe Gheorghe. Atîi de bine, încît, după ce venia muștrulială și rușinea pîșită, s-a lăsat de fumat pentru totdeauna.

Asta i-a dat sănătate. Parcă i-a luat cu mîna și fumurul de vedetă.

De unde se vede încă că te dă bine face lăsatul!

VALERIU FILIMON

EPIGRAME

Contabilul Gh. Popa, de la G.A.C. Gogoșari-Giurgiu, nu iubește sportul și ține fondul cultural-sportiv sub obroc.

Deși în scripte ești corect și nu greșești c-un ban măcar, Al un capitol cam suspect La „Sport” fiind deficitar!

La I.C.C.P.T. - Fundulea, care numără peste 800 de salariați, nu există nici un teren de sport.

Aveți pe-ntinsele tarlale Nenumărate cereale, Dar credeți c-ar fi monoton De-ați pune și nițel... gazon?

N. CULCEA

Fără cuvinte...

(Desen de T. PALL)

ȘAH LA STÎNA

— Baciule, e bai dacă-ți iau calul?
— Nu. Ar fi bai dacă mi-ai lua... măgarul!

(Desen de AL. CLENCIU)

MUSCA SPORTIVĂ

O săptămîină musca fusese la arat, Așa precum ne spune o fabulă străveche, Și, instalată bine la bou după ureche, Muncise, sărăcuța, ceva de speriat.

Dar știu și altă muscă pe care-o vezi ades Cu trening și cu teniși, ba și cu sac de sport Pozînd în „obosită” ca după un efort Depus pe vreo arenă, desigur „cu succes”.

Cînd colo, musca noastră o vezi pe stadion, Prin săli de sport, pe ringuri, lucrînd așa de zor Fixată cînd pe brațul vreunui săritor Cînd „alergînd” pe ceafa cuiva la Maraton!

Cam disprețuitoare, ba chiar cam agresivă, N-ar tolera opinii străine de-ale ei Și-ar înșepa nebună de furie pe cei Care și-ar da părerea cum că n-ar fi sportivă.

Dar sîciit la culme de musca cea flecară Un om mai dur din fire desigur ar putea (Și socotesc că asta n-ar fi o faptă rea) În culmea enervării s-o dea pe geam afară.

CONCLUZIE

Pe muștele acestea nici eu nu le suport, Așa cum spun că ară, la fel spun că fac sport.

MIRCEA PAVELESCU